

Osavuosisikatsaus Tammi-syyskuu 2016

19.10.2016

The logo for Elisa, featuring the word "elisa" in a blue, lowercase, cursive script font.

Kolmas neljännes 2016

- Liikevaihto: 419 miljoonaa euroa (394)
  - Käyttökate: 154 miljoonaa euroa (145), vertailukelpoinen käyttökate 155 miljoonaa euroa
  - Liikevoitto: 98 miljoonaa euroa (90)
  - Tulos ennen veroja: 93 miljoonaa euroa (83)
  - Osakekohtainen tulos: 0,47 euroa (0,43)
  - Kassavirta investointien jälkeen: 47 miljoonaa euroa (85)
- Mobiiliin liittymäkohtainen liikevaihto (ARPU) oli 16,7 euroa (16,6 edellisellä neljänneksellä)
  - Mobiililiittymien vaihtuvuus oli 18,0 prosenttia (17,0 prosenttia edellisellä neljänneksellä)
  - Mobiililiittymien määrä oli edellisen neljänneksen tasolla
  - Kiinteiden laajakaistaliittymien määrä kasvoi 58 500 kappaleella edellisestä neljänneksestä
  - Nettovelka/käyttökate: 1,8 (1,8 4Q2015) ja velkaantumisaste 110 prosenttia (104 4Q2015)

Tammi-syyskuu 2016

- Liikevaihto: 1 202 miljoonaa euroa (1 165)
- Käyttökate: 424 miljoonaa euroa (405) ja liikevoitto 263 miljoonaa euroa (244)
- Osakekohtainen tulos: 1,24 euroa (1,17)
- Kassavirta investointien jälkeen: 180 miljoonaa euroa (223)

Keskeiset tunnusluvut

Miljoonaa euroa	Kolmas neljännes		Vuoden alusta	
	2016	2015	2016	2015
Liikevaihto	419	394	1202	1165
Käyttökate	154	145	424	405
Vertailukelpoinen käyttökate ¹⁾	155	145	425	405
Liikevoitto ²⁾	98	90	263	244
Tulos ennen veroja ²⁾	93	83	246	229
Osakekohtainen tulos, euroa ²⁾	0,47	0,43	1,24	1,17
Käyttöomaisuusinvestoinnit	42	46	142	146

¹⁾ Vertailukelpoinen käyttökate ei sisällä Anvian hankintaan liittyvää 1,7 milj. euron varainsiirtoveroa eikä Tansecin osakkeiden myynnistä saatua 0,6 milj. euron myyntivoittoa.

²⁾ Q3/2016 vertailukelpoinen käyttökate 100 milj.€, voitto ennen veroja 94 milj.€ ja osakekohtainen tulos 0,48 € 1–9/2016 vertailukelpoinen käyttökate 265 milj.€, voitto ennen veroja 94 milj.€ ja osakekohtainen tulos 1,25 €.

Rahoitusasema ja kassavirta

Miljoonaa euroa	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
Nettovelka	1007	991	962
Nettovelka/käyttökate ¹⁾	1,8	1,9	1,8
Velkaantumisaste, %	110,4	115,5	103,9
Omavaraisuusaste, %	39,6	38,0	41,4

Miljoonaa euroa	Kolmas neljännes		Vuoden alusta	
	2016	2015	2016	2015
Kassavirta investointien jälkeen ²⁾	47	85	180	223

¹⁾ (korolliset velat – rahavarat)/(neljän edellisen vuosineljänneksen käyttökate ilman kertaluonteisia eriä)

²⁾ Ilman osakesijoituksia ja liiketoimintojen yhdistämissä Q3/2016 72 milj. euroa, 1–9/2016 228 milj. euroa, Q3/2015 88 milj. euroa ja 1–9/2015 236 milj. euroa

Elisa käyttää vaihtoehtoisia tunnuslukuja, eli IFRS-standardeihin perustumattomia tunnuslukuja. Näiden tunnuslukujen määritelmät ovat saatavilla osoitteessa elisa.fi/sijoittajille. Elisa julkaisee myös muita tunnuslukuja samassa osoitteessa (Operational Data.xls).

Toimitusjohtaja Veli-Matti Mattila:

Elisan vahva kehitys jatkuu

Pystyimme vahvistamaan kilpailukykyämme vaikka yleistaloudellinen tilanne jatkui haasteellisenä vuoden kolmannella neljänneksellä. Liikevaihto ja tulos kasvoivat jälleen viime vuoteen verrattuna. Tulos parantui edelliskauden tavoin mobiilin palveluliikevaihdon kasvun myötä sekä parantamalla Elisan operatiivisen toiminnan tuottavuutta. Lisäksi Anvian tele-, IT- ja viihde-liiketoimintojen osto vaikutti positiivisesti liikevaihtoon.

Kuluttajat, yritysasiakkaat ja julkiset organisaatiot arvostavat yhä nopeampien mobiililaajakais-taliittymien mukanaan tuomaa käytön helppoutta ja nopeutta. Mobiilidatan käyttö Elisan ver-kossa olikin kaikkien aikojen huippulukemissa. Mobiilidataa per käyttäjä käytettiin elokuussa keskimäärin yli 13 gigatavua. Mobiililiittymäkanta pysyi edellisen neljänneksen tasolla ja kiin-teän verkon laajakaistaliittymäkanta kasvoi yli 58 000 liittymällä.

Elisa Viihde tulee saamaan laajasti uutta sekä kotimaista että ulkomaista viihde- ja urheilusi-sältöä lähitulevaisuudessa. Elisa Viihteen kaikkien aikojen katsotuin sarja Downshifftaajat saa jatkoa joulukuussa ja uusi alkuperäissarja Suomen Konttori alkaa ensi vuoden maaliskuussa. Elisa Viihteessä näytetään myös Euroopassa pelattavia jalkapallon MM-karsintaotteluita, eu-rooppalaista seurajalkapalloa ja jääkiekon Mestis-sarja.

Anvian ja Elisan toimintojen yhdistäminen on edennyt hyvin. Anvian osaaminen yhdistettynä Elisan investointi- ja kehitysvoimaan takaa erinomaiset palvelut pohjalaisille kuluttajille ja yri-tyksille, sekä perustan omistaja-arvon kehitykselle.

Elisa on Suomen suurin kiinteän verkon operaattori. Toimme kuidun lähemmäs asiakkaitam-me ja olemme laajentamassa 2016 aikana saatavuutta yli 75 000 kotitaloudella mahdollistaen jopa 100 Mbit/s nopeudet pientaloalueilla ja jopa 1 000 Mbit/s nopeudet kerros- ja rivitaloissa. Suurimmat hyödyt asiakkaille saavutetaan esimerkiksi etätöiden tekemisessä ja kodin viihde-käytössä kuten verkkopelaamisessa.

Yhä parempi asiakaskokemus on meille tärkeä asia ja sen takaamiseksi testaamme uusia teknologioita sekä mobiilissa että kiinteässä verkossa. Teimme elokuussa nopeuden maail-manennätyksen 4G-verkossa saavuttamalla 1,9 Gbit/s nopeuden. Testasimme ensimmäisenä operaattorina 5G:tä Suomessa. 5G tulee tukemaan esimerkiksi virtuaalitodellisuuden pelejä, älyliikennettä, etäkirurgiaa ja muita tulevaisuuden palveluita.

Avoimen kehitys- ja palvelualustan Elisa IoT:n Elisa Innovation Challenge -kilpailu laajeni kan-sainväliseksi. Kilpailussa on kaksi sarjaa - IoT-sarja ja älykotisarja. Kilpailuun osallistui lähes sata kilpailuideoa ja molempiin sarjoihin on valittu kolme finalistia kolmesta eri maasta.

Jatkamme määrätietoisesti asiakastyytyväisyyden ja toimintamme tuottavuuden parantamista edistävien toimenpiteiden toteuttamista. Tuottavuuden parantaminen, uusien palveluiden ke-hittäminen asiakkaille sekä vahva investointikyky luovat hyvät lähtökohdat kilpailukykyiselle toiminnallemme jatkossakin.

ELISAN OSAVUOSIKATSAUS TAMMI-SYYSKUU 2016

Osavuositarkastus on laadittu IFRS:n kirjaamis- ja arvostamisperiaatteiden mukaisesti, mutta kaikkia IAS 34:n vaatimuksia ei ole noudatettu. Tässä osavuositarkastuksessa esitetyt tiedot ovat tilintarkastamattomia.

Markkinatilanne

Kilpailutilanne on ollut tiukka ja aktiivinen vuosineljänneksen aikana; siihen on sisältynyt joitakin tyypillisiä kampanjoita ja investointeja asiakashankintaan. Joidenkin kampanjoiden alennusjaksot ovat olleet melko pitkiä. Älypuhelinmarkkinat ovat kasvaneet, ja datapalveluiden käytön suotuisa kehitys on jatkunut. Noin 93 prosenttia kolmannella neljänneksellä myydyistä matkapuhelimista on ollut älypuhelimia. Matkapuhelinmarkkinoiden kasvua on vauhdittanut entistä laajempi verkon kattavuus ja uusien 4G-nopeuksien kapasiteetti. Kiivas kilpailu kiinteään laajakaistan markkinoista on koskenut lähinnä kiinteistöliittymiä. Perinteisten kiinteään verkon liittymien lukumäärä ja käyttö on laskenut.

Suotuisa kehitys IT- ja IPTV-viihdepalveluiden markkinoilla on jatkunut. Myös kuluttajien digitaalisten verkkopalveluiden kysyntä on kasvanut.

Liikevaihto, tulos ja rahoitusasema

Liikevaihto ja tulos

Miljoonaa euroa	Kolmas neljännes		Vuoden alusta	
	2016	2015	2016	2015
Liikevaihto	419	394	1202	1165
Käyttökate	154	145	424	405
Vertailukelpoinen käyttökate ¹⁾	155	145	425	405
Käyttökate-%	36,8	36,6	35,3	34,7
Vertailukelpoinen käyttökate, %	37,0	36,6	35,4	34,7
Liikevoitto	98	90	263	244
Vertailukelpoinen käyttökate	100	90	265	244
Liikevoitto-%	23,5	22,7	21,9	21,0
Vertailukelpoinen käyttökate, %	23,8	22,7	22,0	21,0
Osakekohtainen tulos	0,47	0,43	1,24	1,17
Vertailukelpoinen osakekohtainen tulos	0,48	0,43	1,25	1,17
Oman pääoman tuotto-% ²⁾	29,7	28,2	29,7	28,2

¹⁾ Vertailukelpoinen käyttökate ei sisällä Anvian hankintaan liittyvää 1,7 milj. euron varainsiirtoveroa eikä Tansecin osakkeiden myynnistä saatua 0,6 milj. euron myyntivoittoa

²⁾ Edellisten neljän neljänneksen liikevoitto / edellisten neljän neljänneksen keskimääräinen oma pääoma

Kolmas neljännes 2016

Liikevaihto kasvoi 6 prosenttia edellisvuodesta Anvian ICT-liiketoimintojen yhdistelyn, mobiilipalvelujen kasvun, laitemyynnin ja Viron liiketoiminnan sekä kuluttaja-asiakassegmentin uusien palvelujen kasvun seurauksena. Roaming- ja yhdysliikennetuottojen aleneminen heikensivät liikevaihtoa. Suomessa ja perinteisten kiinteään verkon palvelujen käytön ja liittymämäärän väheneminen molemmissa segmenteissä kompensoitui Anvian konsolidoinnilla.

Käyttökate kasvoi 7 prosenttia lähinnä liikevaihdon kasvun ja tehostamistoimien seurauksena.

Rahoitustuotot ja rahoituskulut olivat yhteensä -5 miljoonaa euroa (-7). Tuloslaskelman tuloverot olivat -18 miljoonaa euroa (-15). Elisan nettotulos oli 75 miljoonaa euroa (68). Osakekohtainen tulos oli 0,47 euroa (0,43).

Tammi-syyskuu 2016

Liikevaihto kasvoi 3 prosenttia edellisvuodesta Anvian ICT-liiketoimintojen yhdistelyn, mobiilipalvelujen kasvun, laitemyynnin ja kuluttaja-asiakassegmentin uusien palvelujen kasvun, Vi-

ron liiketoiminnan ja laitemyynnin kasvun seurauksena. Roaming- ja yhdysliikennetuottojen aleneminen sekä Suomessa että Virossa sekä perinteisten kiinteän verkon palvelujen käytön ja liittymämäärän väheneminen molemmissa segmenteissä heikensivät liikevaihtoa.

Käyttökate kasvoi 5 prosenttia lähinnä tehostamistoimien ja liikevaihdon kasvun seurauksena.

Nettorahoitustuotot ja -kulut laskivat -16 miljoonaan euroon (-18) enimmäkseen aiempaa matalamman korkotason vuoksi. Tuloslaskelman tuloverot olivat -47 miljoonaa euroa (-41). Elisan nettotulos oli 199 miljoonaa euroa (188). Osakekohtainen tulos kasvoi 1,24 euroon (1,17).

Rahoitusasema

Miljoonaa euroa	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
Nettovelka	1 007	991	962
Nettovelka/käyttökate ¹⁾	1,8	1,9	1,8
Velkaantumisaste, %	110,4	115,5	103,9
Omavaraisuusaste, %	39,6	38,0	41,4

Miljoonaa euroa	Kolmas neljännes		Vuoden alusta	
	2016	2015	2016	2015
Kassavirta investointien jälkeen ²⁾	47	85	180	223

¹⁾ (korolliset velat – rahavarat)/(neljän edellisen vuosineljänneksen käyttökate ilman kertaluonteisia eriä)

²⁾ Ilman osakesijoituksia Q3/2016 72 milj. euroa, 1–9/2016 228 milj. euroa, Q3/2015 88 milj. euroa ja 1–9/2015 236 milj. euroa

Kolmas neljännes 2016

Kassavirta investointien jälkeen laski 47 miljoonaan euroon (85) pääasiassa nettokäyttöpääoman negatiivisen muutoksen vuoksi, joka johtui vaihto-omaisuuden ja saamisten kasvusta sekä pienemmistä veloista ja osakehankinnoista. Kassavirtaa vahvistivat entistä suurempi käyttökate ja alhaisemmat investoinnit. Kassavirta ilman osakeinvestointeja oli 72 miljoonaa euroa (88).

Tammi–syyskuu 2016

Kassavirta investointien jälkeen laski 180 miljoonaan euroon (223) pääasiassa nettokäyttöpääoman negatiivisen muutoksen vuoksi, joka johtui pienemmistä veloista ja vaihto-omaisuuden kasvusta sekä osakehankinnoista. Kassavirtaa vahvistivat entistä suurempi käyttökate ja alhaisemmat investoinnit. Kassavirta ilman osakeinvestointeja oli 228 miljoonaa euroa (236)

Rahoitusasema ja maksuvalmius ovat hyvällä tasolla. Nettovelka oli 1 007 miljoonaa euroa. Käteisvarojen ja nostamattomien komitoitujen luottolimiittien määrä vuosineljänneksen lopussa oli 333 miljoonaa euroa.

Konsernirakenteen muutokset

Anvia Oyj:n ylimääräinen yhtiökokous hyväksyi 29.6. Anvian ICT-liiketoiminnan myynnin Elisalle. Kauppa toteutettiin 1.7.2016, jolloin hankitut yhtiöt, Anvia Telecom Oy, Anvia IT-palvelut Oy, Anvia Hosting Oy, Anvia TV Oy ja Watson Nordic Oy konsolidoitiin Elisaan. Hankintahinta on noin 107 miljoonaa euroa, josta noin 76 miljoonaa euroa maksetaan Anvian osakkeina, noin 30 miljoonaa euroa käteisellä ja miljoona euroa tytäryhtiö Tansec Oy:n osakkeina.

Elisa myi 1.7.2016 100-prosenttisesti omistamansa Elisa Rahoitus Oy:n Aktia Pankki Oyj:lle.

Kuluttaja-asiakkaat

Miljoonaa euroa	Kolmas neljännes		Vuoden alusta	
	2016	2015	2016	2015
Liikevaihto	268	251	758	729
Käyttökate	101	94	278	262
Vertailukelpoinen käyttökate	101	94	279	262
<i>Käyttökate-%</i>	37,6	37,5	36,7	36,0
<i>Vertailukelpoinen käyttökate, %</i>	37,8	37,5	36,8	36,0
Liikevoitto	70	62	189	172
Vertailukelpoinen käyttökate	71	62	190	172
Käyttöomaisuusinvestoinnit	24	26	79	83

Kolmas neljännes 2016

Liikevaihto kasvoi 7 prosenttia Anvian ICT-liiketoiminnan konsolidoinnin ja mobiilipalvelujen, laitemyynnin, Viron liiketoiminnan ja uusien palvelujen kasvun vuoksi. Suomen alhaisempi yhdysliikenne- ja roaming-liikevaihto heikensivät liikevaihtoa. Perinteisen kiinteän verkon käytön ja liittymien väheneminen kompensoitui Anvian konsolidoinnilla.

Käyttökate kasvoi 7 prosenttia lähinnä liikevaihdon kasvun ja tehostamistoimien seurauksena.

Tammi–syyskuu 2016

Liikevaihto kasvoi 4 prosenttia Anvian ICT-liiketoiminnan konsolidoinnin ja mobiilipalvelujen, laitemyynnin, Viron liiketoiminnan ja uusien palvelujen kasvun vuoksi. Perinteisen kiinteän verkon käytön ja liittymien väheneminen ja Suomen alhaisempi yhdysliikenne- ja roaming-liikevaihto heikensivät liikevaihtoa.

Käyttökate kasvoi 6 prosenttia lähinnä liikevaihdon kasvun ja tehostamistoimien seurauksena.

Yritysasiakkaat

Miljoonaa euroa	Kolmas neljännes		Vuoden alusta	
	2016	2015	2016	2015
Liikevaihto	151	144	444	436
Käyttökate	53	51	146	142
Vertailukelpoinen käyttökate	54	51	147	142
<i>Käyttökate-%</i>	35,3	35,2	32,9	32,7
<i>Vertailukelpoinen käyttökate, %</i>	35,6	35,2	33,0	32,7
Liikevoitto	28	27	74	72
Vertailukelpoinen käyttökate	29	27	75	72
Käyttöomaisuusinvestoinnit	18	20	63	63

Kolmas neljännes 2016

Liikevaihto kasvoi 5 prosenttia pääasiassa Anvian ICT-liiketoiminnan konsolidoinnin ja mobiilipalvelujen kasvun ansiosta. Suomen alhaisempi yhdysliikenne- ja roaming-liikevaihto heikensivät liikevaihtoa. Perinteisen kiinteän verkon käytön ja liittymien väheneminen kompensoitui Anvian konsolidoinnilla.

Käyttökate kasvoi 5 prosenttia lähinnä liikevaihdon kasvun ja tehostamistoimien seurauksena.

Tammi–syyskuu 2016

Liikevaihto kasvoi 2 prosenttia pääasiassa Anvian ICT-liiketoiminnan konsolidoinnin ja mobiilipalvelujen kasvun ansiosta. Perinteisten kiinteän verkon palveluiden käytön ja liittymien väheneminen, Suomen alhaisempi yhdysliikenne- ja roaming-liikevaihto sekä visuaalisen viestintäliiketoiminnan väheneminen heikensivät liikevaihtoa.

Käyttökate kasvoi 3 prosenttia lähinnä liikevaihdon kasvun ja tehostamistoimien seurauksena.

Henkilöstö

Tammi–syyskuussa Elisalla oli henkilöstöä keskimäärin 4 221 (4 146). Henkilöstömäärät segmenteittäin kauden lopussa olivat seuraavat:

	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
Kuluttaja-asiakkaat	2 433	2 388	2 290
Yritysassiakkaat	1 899	1 812	1 793
Yhteensä	4 332	4 200	4 083

Henkilöstön kokonaismäärä nousi 3 prosenttia edellisvuoden kolmanteen neljännekseen verrattuna Anvian ICT-liiketoiminnan konsolidoinnin seurauksena.

Investoinnit

Miljoonaa euroa	Kolmas neljännes		Vuoden alusta	
	2016	2015	2016	2015
Investoinnit käyttöomaisuuteen, josta	42	46	142	146
– Kuluttaja-asiakkaat	24	26	79	83
– Yritysassiakkaat	18	20	63	63
Osakkeet ja liiketoimintojen yhdistäminen	85	3	109	17
Yhteensä	127	48	251	163

Pääinvestoinnit liittyivät 4G-verkkojen kapasiteetin ja peittoalueen kasvattamiseen sekä muihin verkkoihin ja IT-investointeihin. Sijoitukset osakkeisiin liittyvät Anvian hankintaan.

Rahoitusjärjestelyt ja luokitukset

Voimassa olevat rahoitusjärjestelyt

Miljoonaa euroa	Enimmäismäärä	Käytössä 30.9.2016
Komittoidut luottolimitit	300	0
Yritystodistusohjelma ¹⁾	250	201
EMTN-ohjelma ²⁾	1 000	600

¹⁾ Ohjelma ei ole komittoitu

²⁾ Eurooppalainen joukkovelkakirjaohjelma, ei komittoitu

Syyskuussa 2016 Elisa nosti lokakuussa 2015 sovitun 150 miljoonan euron lainan Euroopan investointipankilta ja maksoi takaisin 120 miljoonan euron erääntyvän lainan.

Pitkien lainojen luokitukset

Luokittaja	Luokitus	Näkymä
Moody's Investor Services	Baa2	Vakaa
Standard & Poor's	BBB+	Vakaa

Osake

Osakkeiden vaihto perustuu Nasdaq Helsingissä ja vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla tehtyihin kaappoihin. Päätoskurssit perustuvat Nasdaq Helsingin tietoihin.

Osakkeiden pörssivaihdon kehitys	Kolmas neljännes		Vuoden alusta	
	2016	2015	2016	2015
Nasdaq Helsinki, miljoonaa kpl	23,8	29,7	74,1	89,0
Muut markkinapaikat, milj. kpl ¹⁾	34,6	40,8	139,2	132,6
Kokonaisvaihto, miljoonaa kpl	58,4	70,5	213,3	221,7
Vaihto, miljoonaa euroa	1 914,9	2 102,5	7 055,0	5 949,8
% osakkeista	35	42	127	132

Osakkeet ja markkina-arvot	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
Kokonaisosakemäärä, kpl	167 335 073	167 335 073	167 335 073
Omat osakkeet	7 716 969	7 852 846	7 851 006
Ulkona olevat osakkeet	159 618 104	159 482 227	159 484 067
Päätoskurssi, euroa	32,83	30,22	34,79
Osakekannan markkina-arvo, miljoonaa euroa	5 494	5 057	5 822
Omat osakkeet, %	4,61	4,69	4,69

¹⁾ Muut markkinapaikat Fidessa Fragmentation -raportin mukaan.

Osakkeita	Osakkeita, kpl	Omat osakkeet	Ulkona olevat osakkeet
Osakkeet 31.12.2015	167 335 073	7 851 006	159 484 067
Osakepalkkiojärjestelmä 29.1.2016 ¹⁾		-134 037	134 037
Osakkeet 30.9.2016	167 335 073	7 716 969	159 618 104

¹⁾ Pörssitiedote 29.1.2016

Osakkeenomistajien nimitystoimikunta

2.9.2016 nimetty Elisan osakkeenomistajien nimitystoimikunnan kokoonpano on seuraava:

- Kari Järvinen, toimitusjohtaja, nimeäjä Solidium Oy
- Reima Rytsölä, varatoimitusjohtaja, nimeäjä Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma
- Timo Ritakallio, toimitusjohtaja, nimeäjä Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen
- Hanna Hiidenpalo, johtaja, sijoitukset, nimeäjänä Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo
- Raimo Lind, Elisan hallituksen puheenjohtaja

Nimitystoimikunta valitsi puheenjohtajaksi Kari Järvisen.

Osakkeenomistajien nimitystoimikunnan asettamisesta päätti Elisan yhtiökokous vuonna 2012. Sen tehtävänä on valmistella hallituksen jäseniä ja hallituspalkkioita koskevat ehdotukset seuraavalle varsinaiselle yhtiökokoukselle.

Merkittävät oikeudelliset ja sääntelyyn liittyvät asiat

Korkein hallinto-oikeus antoi 29.7.2016 päätöksensä Viestintäviraston huomattavan markkina-voiman yrityksille antamista päätöksistä, jotka koskivat kupari- ja valokuituyhteyksien hinnoittelua. Päätökset annettiin Elisalle ja muille suurille suomalaisille kiinteän verkon operaattoreille. KHO:n mukaan Viestintäviraston päätökset olivat lainvastaisia, ja asia palautettiin Viestin-

tävirastolle uudelleen käsiteltäväksi. Päätöksillä ei ole taloudellista vaikutusta Elisaan, sillä uusia hintoja ei otettu käyttöön KHO:n aiemman välipäätöksen perusteella.

Korkein oikeus antoi lopullisen ratkaisunsa ja salli paperilaskun maksullisuuden 16.8.2016. Korkein oikeus perusteli ratkaisuaan sillä, että Elisa tarjoaa maksuttomia sähköisiä laskutus-tapoja ja ympäristön suojeleminen sekä tietoyhteiskuntakehitys ovat hyväksyttäviä tavoitteita sähköisten laskustapojen edistämiseksi.

Syyskuussa 2016 EU komissio julkaisi luonnoksen komission verkkovierailun täytäntöön-panoasetukseksi koskien kohtuullisen käytön politiikan yksityiskohtaisia säännöksiä ja meto-dia, jolla arvioidaan verkkovierailumaksujen poistamisen kestävyyttä. Täytäntöönpanoasetus-luonnos voi vielä muuttua ja komission antaa lopullisen täytäntöönpanoasetuksen viimeistään 15.12.2016.

Anvia Oyj:n ylimääräinen yhtiökokous 29.6.2016 hyväksyi Anvian ICT-liiketoimintojen myynnin Elisalle. Yksi osakkeenomistaja on nostanut Anviaa vastaan (Etelä-Pohjanmaan) käräjäoikeu-nessa moitekanteen yhtiökokouksen päätöksen mitätöimiseksi (tai pätemättömäksi julistami-seksi). Asian varsinainen käsittely ei ole alkanut.

Elisan toimintaan liittyvät oleelliset riskit ja epävarmuustekijät

Riskienhallinta on osa Elisan sisäistä valvontajärjestelmää. Sen avulla pyritään varmistamaan, että yhtiön liiketoimintaan vaikuttavat riskit tunnistetaan, niihin vaikutetaan ja niitä seurataan. Yhtiö jakaa liiketoimintaan vaikuttavat riskinsä strategiaan ja operatiivisiin riskeihin sekä vahinko- ja rahoitusriskeihin.

Strategiset ja operatiiviset riskit:

Televiestintäala on erityisen kilpailtu Elisan päämarkkina-alueilla, mikä voi vaikuttaa Elisan liiketoimintaan. Lisäksi ala on voimakkaasti säännelty. Elisaa ja sen liiketoimintaa valvovat ja sääntelevät useat viranomaiset. Sääntely vaikuttaa joidenkin Elisan tuotteiden ja palvelujen hintoihin. Se voi myös vaatia pitkäkestoisia investointeja.

EU:n roamingia ja verkkoneutraalisuutta koskevan uuden asetuksen lopulliset vaikutukset ovat yhä avoimia, ja niillä voi olla taloudellista vaikutusta Elisan mobiililiiketoimintaan.

Tietoliikenneteknologian nopea kehitys voi vaikuttaa merkittävästi Elisan liiketoimintaan.

Elisan päämarkkina-alue on Suomi, missä matkapuhelinten määrä asukasta kohden on maailman suurimpia ja liittymämäärän kasvu siksi rajallista. Lisäksi kiinteän verkon puhelinliikenteen volyyymi on vähentynyt viime vuosina. Nämä tekijät voivat rajoittaa kasvumahdollisuuksia.

Vahinkoriskit:

Yhtiön ydintoiminnot on vakuutettu onnettomuuksista aiheutuvien vahinkojen ja keskeytymis-ten varalta. Vahinkoriskejä ovat myös oikeudenkäynnit ja kanteet.

Rahoitusriskit:

Korkoriskin hallitsemiseksi konsernin lainat ja sijoitukset on hajautettu kiinteä- ja vaihtuva-korkoisiin instrumentteihin. Korkoriskin hallitsemiseksi voidaan käyttää korkojohdannaisia.

Elisan liiketoimintoihin liittyvistä varoista ja kassavirroista valtaosa on euromääräistä, joten valuuttariski on vähäinen.

Likviditeettiriskien hallinnan tavoitteena on varmistaa konsernin rahoitus kaikissa tilanteissa. Elisalla on käteisvaroja, komitoituja luottojärjestelyjä ja jatkuva kassavirta, jotka riittävät kattamaan ennakoitavissa olevat rahoitustarpeet.

Likvidien varojen sijoitukset tehdään vahvistettujen limiittien rajoissa taloudellisesti vakaisiin pankkeihin, kotimaisiin yrityksiin ja instituutioihin. Myyntisaamisten luottoriskikeskittymät ovat vähäisiä asiakaskannan suuruuden ansiosta.

Rahoitusriskien hallinta on selostettu vuoden 2015 vuosikertomuksen liitetiedossa 34.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Lokakuussa valtioneuvosto päätti 700MHz:n taajuushuutokauppaa koskevista säännöistä. Taajuuksien enimmäismäärä on rajoitettu 2 x 10 MHz:iin operaattoria kohden (koko 700 MHz:n kaista on 2 x 30 MHz), ja koko 2 x 30 MHz:n kaistan lähtöhinta on 66 miljoonaa euroa. Huutokaupan on tarkoitus alkaa 24.11.2016, ja 700 MHz:n taajuuksien odotetaan olevan mobiililaajakaistakäytössä vuonna 2017.

Näkymät ja ohjeistus vuodelle 2016

Suomen makrotaloussympäristön odotetaan yhä olevan heikko vuonna 2016. Kilpailutilanne Suomen televiestintämarkkinoilla jatkuu myös haasteellisena.

Koko vuoden ohjeistus sisältää Anvialta ostetut yhtiöt kuuden kuukauden ajalta. Koko vuoden liikevaihdon arvioidaan olevan hieman parempi kuin vuonna 2015. Mobiilidatan, ICT-palvelujen ja uusien verkkopalvelujen sekä tehtyjen yritysostojen odotetaan kasvattavan liikevaihtoa. Vertailukelpoisen koko vuoden käyttökateen odotetaan olevan hieman parempi kuin vuonna 2015. Koko vuoden investointien odotetaan olevan enintään 12 prosenttia liikevaihdosta. Elisan rahoitusasema ja maksuvalmius on hyvä.

Elisa jatkaa tuottavuutta lisääviä toimenpiteitään esimerkiksi virtaviivaistamalla tuotevalikoimaansa sekä IT-järjestelmiään ja -operaatioitaan. Tämän lisäksi asiakaspalvelun ja myynnin tehokkuutta lisätään sekä yleisiä hallintokuluja vähennetään.

Elisan kehitys uusia, elämyksellisiä ja merkityksellisiä palveluja asiakkailleen tarjoavana yhtiönä jatkuu. Pitkän aikavälin kasvu ja kannattavuuden paraneminen perustuvat mobiilidatamarkkinoiden kasvuun sekä uusiin online- ja ICT-palveluihin.

HALLITUS

Osavuositarkastuksen luvut eivät ole tilintarkastettuja.

Konsernin tuloslaskelma

milj. euroa	Liite	7-9 2016	7-9 2015	1-9 2016	1-9 2015	1-12 2015
Liikevaihto	1	418,7	394,5	1 201,7	1 165,1	1 569,5
Liiketoiminnan muut tuotot		1,8	0,7	2,9	1,8	4,8
Materiaalit ja palvelut		-159,3	-152,9	-450,5	-444,6	-609,0
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut		-63,2	-59,2	-200,7	-195,2	-266,3
Liiketoiminnan muut kulut		-44,1	-38,6	-129,2	-122,4	-166,5
Käyttökate	1	154,0	144,5	424,3	404,8	532,5
Poistot ja arvonalentumiset		-55,5	-55,0	-160,8	-160,5	-220,4
Liikevoitto	1	98,4	89,5	263,5	244,3	312,1
Rahoitustuotot		0,6	0,6	2,4	2,9	3,6
Rahoituskulut		-5,8	-7,2	-18,6	-20,8	-27,4
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		0,0	0,5	-1,4	2,2	2,3
Voitto ennen veroja		93,2	83,5	245,9	228,6	290,6
Tuloverot		-17,8	-15,2	-47,3	-41,0	-47,1
Tilikauden voitto		75,4	68,3	198,6	187,6	243,5

Tilikauden voiton jakautuminen:

Emoyhtiön omistajille	75,3	68,2	198,4	187,3	243,1
Määräysvallattomille omistajille	0,1	0,1	0,2	0,3	0,4
	75,4	68,3	198,6	187,6	243,5

Tulos/osake (euroa)

Laimentamaton	0,47	0,43	1,24	1,17	1,52
Laimennettu	0,47	0,43	1,24	1,17	1,52

Ulkona olevia osakkeita keskimäärin (1000 osaketta)

Laimentamaton	159 618	159 482	159 604	159 465	159 470
Laimennettu	159 618	159 482	159 604	159 465	159 470

Laaja konsernin tuloslaskelma

Tilikauden voitto	75,4	68,3	198,6	187,6	243,5
Muut laajan tuloksen erät verovaikutus huomioituna					
Erät, jotka voidaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:					
Myytävisissä olevat rahoitusvarat	9,4	-1,1	8,9	2,9	12,0
Rahavirran suojaukset	0,3	-0,8	0,2	-1,2	-0,9
Muuntoerot	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
	9,9	-1,9	9,2	1,6	11,1
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi:					
Etuuspohjaisen nettovelan uudelleen määrittämisestä johtuvat erät					1,8
Laajan tuloslaskelman voitto	85,3	66,4	207,9	189,3	256,5
Laajan tuloslaskelman voiton jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille	85,2	66,3	207,6	189,0	256,1
Määräysvallattomille omistajille	0,1	0,1	0,2	0,3	0,4
	85,3	66,4	207,9	189,3	256,5

Konsernin tase

	30.9. 2016	31.12. 2015
milj. euroa		
Pitkäaikaiset varat		
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	701,5	677,4
Liikearvo	893,5	830,1
Muut aineettomat hyödykkeet	140,1	134,8
Osuudet osakkuusyrityksissä	2,5	59,5
Myytäviksi olevat rahoitusvarat	40,1	30,3
Laskennalliset verosaamiset	23,5	23,3
Myyntisaamiset ja muut saamiset	71,4	73,7
	1 872,7	1 829,1
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	53,0	54,8
Myyntisaamiset ja muut saamiset	355,3	333,4
Tuloverosaamiset	0,4	0,2
Rahavarat	32,8	29,1
	441,4	417,5
Varat yhteensä	2 314,1	2 246,6
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	912,1	925,4
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,3	0,5
Oma pääoma yhteensä	912,5	925,9
Pitkäaikaiset velat		
Laskennalliset verovelat	26,8	22,7
Eläkevelvoitteet	15,5	15,6
Varaukset	3,7	3,4
Rahoitusvelat	826,8	686,0
Ostovelat ja muut velat	28,7	23,9
	901,5	751,6
Lyhytaikaiset velat		
Ostovelat ja muut velat	275,1	255,5
Tuloverovelat	8,2	2,9
Varaukset	3,7	5,4
Rahoitusvelat	213,1	305,2
	500,1	569,1
Oma pääoma ja velat yhteensä	2 314,1	2 246,6

Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma

	1-9 2016	1-9 2015	1-12 2015
milj. euroa			
Liiketoiminnan rahavirrat			
Voitto ennen veroja	245,9	228,6	290,6
Oikaisut			
Poistot ja arvonalentumiset	160,8	160,5	220,4
Muut oikaisut	14,6	15,4	22,6
	175,4	175,9	243,0
Käyttöpääoman muutos			
Myynti- ja muiden saamisten lisäys (-) / vähennys (+)	-9,0	-11,6	-1,6
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys(+)	2,7	6,6	-5,6
Osto- ja muiden velkojen lisäys (+) / vähennys(-)	3,7	26,6	6,9
	-2,5	21,6	-0,4
Rahoituserät, netto	-9,1	-10,2	-18,5
Maksetut verot	-43,2	-37,0	-52,0
Liiketoiminnan nettorahavirta	366,5	378,9	462,8
Investointien rahavirrat			
Investoinnit käyttöomaisuuteen	-141,5	-145,1	-199,8
Investoinnit osakkeisiin ja liiketoimintoihin	-48,3	-12,2	-12,7
Lainasaamisten takaisinmaksut		0,1	0,1
Omaisuuksien myynnit	3,3	1,7	2,6
Investointien nettorahavirta	-186,6	-155,5	-209,8
Rahavirta ennen rahoitusta	180,0	223,4	253,0
Rahoituksen rahavirrat			
Pitkäaikaisten lainojen nostot	150,0	0,1	0,2
Pitkäaikaisten lainojen maksut	-130,7	-10,7	-10,7
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	30,5	18,5	-39,5
Rahoitusleasingvelkojen maksut	-3,4	-3,6	-4,8
Maksetut osingot	-222,7	-210,3	-210,3
Rahoituksen nettorahavirta	-176,3	-206,0	-265,2
Rahavarojen muutos	3,6	17,3	-12,2
Rahavarat tilikauden alussa	29,1	41,3	41,3
Rahavarat tilikauden lopussa	32,8	58,7	29,1

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

milj. euroa	Osake- pääoma	Omat osakkeet	Muut rahastot	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2015	83,0	-148,2	384,8	90,9	467,5	0,6	878,6
Kauden tulos					187,3	0,3	187,6
Muuntoerot					0,0		0,0
Mytävissä olevat rahoitusvarat			2,9				2,9
Rahavirran suojaukset			-1,2				-1,2
Laaja tulos			1,6		187,4	0,3	189,3
Osingonjako					-210,5	-0,5	-211,0
Osakepalkitseminen		2,7			1,3		3,9
Muut muutokset					-2,7		-2,7
Oma pääoma 30.9.2015	83,0	-145,6	386,4	90,9	443,0	0,4	858,1

milj. euroa	Osake- pääoma	Omat osakkeet	Muut rahastot	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2016	83,0	-145,5	397,7	90,9	499,3	0,5	925,9
Kauden tulos					198,4	0,2	198,6
Muuntoerot					0,1		0,1
Mytävissä olevat rahoitusvarat			8,9				8,9
Rahavirran suojaukset			0,2				0,2
Laaja tulos			9,1		198,5	0,2	207,9
Osingonjako					-223,5	-0,4	-223,9
Osakepalkitseminen		2,6			2,6		5,2
Muut muutokset					-2,6		-2,6
Oma pääoma 30.9.2016	83,0	-142,9	406,8	90,9	474,3	0,3	912,5

Liitetiedot

LAATIMISPERIAATTEET

Osavuositarkastus on laadittu IFRS:n kirjaamis- ja arvostamisperiaatteita noudattaen, mutta sen laadinnassa ei ole noudatettu kaikkia IAS 34 Osavuositarkastukset -standardin vaatimuksia. Tiedot on laadittu niiden voimassa olevien kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards) mukaisesti, jotka Euroopan unionissa on hyväksytty sovellettaviksi. Alla mainittuja laatimisperiaatteiden muutoksia lukuunottamatta osavuositarkastus on laadittu noudattaen 31.12.2015 tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Muutokset laatimisperiaatteissa

1.1.2016 käyttöön otettuja standardeja, standardien muutoksia ja muutettuja tulkintoja ovat:
- IFRS-standardien vuosittaiset muutokset

1. Tiedot segmenteittäin

7-9/2016 milj.euroa	Henkilö- asiakkaat	Yritys- asiakkaat	Kohdistamattomat	Konserni yhteensä
Liikevaihto	268,1	150,6		418,7
Käyttökate	100,8	53,2		154,0
Poistot ja arvonalentumiset	-30,7	-24,8		-55,5
Liikevoitto	70,1	28,4		98,4
Rahoitustuotot			0,6	0,6
Rahoituskulut			-5,8	-5,8
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta			0,0	0,0
Voitto ennen veroja				93,2
Investoinnit	23,7	17,9		41,6
7-9/2015 milj.euroa	Henkilö- asiakkaat	Yritys- asiakkaat	Kohdistamattomat	Konserni yhteensä
Liikevaihto	250,6	143,9		394,5
Käyttökate	93,9	50,6		144,5
Poistot ja arvonalentumiset	-31,6	-23,5		-55,0
Liikevoitto	62,3	27,1		89,5
Rahoitustuotot			0,6	0,6
Rahoituskulut			-7,2	-7,2
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta			0,5	0,5
Voitto ennen veroja				83,5
Investoinnit	26,1	19,5		45,6

1-9/2016 milj.euroa	Henkilö- asiakkaat	Yritys- asiakkaat	Kohdistamattomat	Konserni yhteensä
Liikevaihto	757,5	444,2		1 201,7
Käyttökate	278,1	146,2		424,3
Poistot ja arvonalentumiset	-89,1	-71,7		-160,8
Liikevoitto	189,0	74,5		263,5
Rahoitustuotot			2,4	2,4
Rahoituskulut			-18,6	-18,6
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta			-1,4	-1,4
Voitto ennen veroja				245,9
Investoinnit	79,3	62,6		141,8
1-9/2015 milj.euroa	Henkilö- asiakkaat	Yritys- asiakkaat	Kohdistamattomat	Konserni yhteensä
Liikevaihto	729,1	436,1		1 165,1
Käyttökate	262,3	142,5		404,8
Poistot ja arvonalentumiset	-90,4	-70,2		-160,5
Liikevoitto	171,9	72,4		244,3
Rahoitustuotot			2,9	2,9
Rahoituskulut			-20,8	-20,8
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta			2,2	2,2
Voitto ennen veroja				228,6
Investoinnit	82,7	63,3		145,9
1-12/2015 milj.euroa	Henkilö- asiakkaat	Yritys- asiakkaat	Kohdistamattomat	Konserni yhteensä
Liikevaihto	983,2	586,3		1 569,5
Käyttökate	347,7	184,8		532,5
Poistot ja arvonalentumiset	-126,3	-94,2		-220,4
Liikevoitto	221,5	90,6		312,1
Rahoitustuotot			3,6	3,6
Rahoituskulut			-27,4	-27,4
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta			2,3	2,3
Voitto ennen veroja				290,6
Investoinnit	110,6	85,2		195,8
Varat	1 271,6	832,1	143,0	2 246,6

2. Muut vuokrasopimukset

Ei purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:

	30.9.	31.12.
milj. euroa	2016	2015
Yhden vuoden kuluessa	30,3	29,0
Yhtä vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	38,5	42,3
Yli viiden vuoden kuluttua	27,5	28,0
	96,3	99,4

3. Ehdolliset velat

	30.9.	31.12.
milj. euroa	2016	2015
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Kiinnitykset	2,4	2,3
Pantatut arvopaperit	0,1	0,1
Talletukset	0,6	0,7
Takaukset	1,1	1,1
Muiden puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	0,6	0,5
	4,8	4,8
Muut sopimusveloitteet		
Takaisinostovastuut	0,0	0,1
Remburssivastuu	0,1	0,1
Pääomallainan kirjaamaton korkovastuu	0,0	0,0

4. Johdannaissopimukset

	30.9.	31.12.
milj. euroa	2016	2015
Johdannaissopimusten nimellisarvot		
Koron- ja valuutanvaihtosopimus		1,5
Sähköjohdannainen	4,7	5,6
	4,7	7,1
Johdannaissopimusten käyvät arvot		
Koron- ja valuutanvaihtosopimus		-0,1
Sähköjohdannainen	-0,6	-0,6
	-0,6	-0,7

Tunnusluvut

milj. euroa	1-9 2016	1-9 2015	1-12 2015
Oma pääoma/osake, (euroa)	5,71	5,38	5,80
Korollinen nettovelka	1 007,2	990,9	962,0
Gearing, %	110,4	115,5	103,9
Omavaraisuusaste, %	39,6	38,0	41,4
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), % *)	17,7	17,0	16,5
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen, josta rahoitusleasingilla hankittu osuus	141,8 1,3	145,9 1,5	195,8 1,8
Bruttoinvestoinnit % liikevaihdosta	11,8	12,5	12,5
Sijoitukset osakkeisiin ja liiketoimintoihin	108,7	17,1	17,6
Henkilöstö keskimäärin	4 332	4 146	4 146

*) laskennassa käytetty rullaavaa 12 kk tulosta

Sijoittajakalenteri

Tilinpäätös 2016	27.1.2017
Tammi-maaliskuun 2017 osavuositarkastus	20.4.2017
Tammi-kesäkuun 2017 osavuositarkastus	14.7.2017
Tammi-syyskuun 2017 osavuositarkastus	18.10.2017

Yhteystiedot

Sijoittajasuhteet:
investor.relations@elisa.fi

Viestintä:
mediadesk@elisa.fi

[Elisan kotisivu: www.elisa.fi](http://www.elisa.fi)